

Előfizetési árak:

Egyszeri ár	12 Ft
Félévi	55 "
Háromhavos	30 "
Egy hónap	5 "
— Egyenlő részletenként 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Fleiss Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Ur-utca 276. sz.,
ahová az előfizetők és a lap
munkáltsáira vonatkozó felad-
mányok intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-68 szám,
ahová a lap szállítási részét, illetőleg
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak és
azelőtt az összes hirdetés
munkában

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Az idő pénz.

Nagybecskerek, december 14.

A képviselőház elnapolta ülését és a jövő év január hó 9-edikéig szünetet tart. Valjon ez a nyugalom jól meg van-e érdemelve és szükséges-e? Arról most nem akarunk beszélni; fáradhatlan, erélyes és céltudatos tevékenység semmiesetre sem indokolja azt. Tudatosan, vagy öntudatlanul, újabb időben a képviselőház kerékkötője lett minden kormánytevékenységnek és a budgetjogi is már egy indemnitási javaslat szurrogátumával lehetett megvédeni. Adjanak a képviselő urak, a kik most visszatérnek házi tűzhelyeikhez s otthon családjuk és választóik körében állítólag jól megérdemelt babéraikon fognak pihenni, választóiknak őszinte és becsületes feleleteket kérdéseikre. Nyilatkoztassák ki utógondolat nélkül, mi módon iparkodtak a haza javát előmozdítani s az országnak használni és segíteni.

Szavakat, semmi mást, mint csak szavakat hallottunk ellenzéki részről oly mértékben, hogy minden akció, minden áldásos ténykedés vissza lett szoritva. Frázisokat hallott az ország pedig gyakorlati eszméket akart hallani. Ábrándképeket kergettek, mialatt az ország gazdasági fejlődése gyakorlati gondolkodást és akarást követelt. Elvek körül vitatkoztak s azok miatt megfeledeztek az ország jólétére és míg az ország érdekében leg-sürgősebb rendszabályok felett nem tudtak megegyezni, alap és tartalom nélkül kolosszális hosszú beszédeket mondtak, az ablakon ki. A helyett, hogy megfeszített reform ténykedés gyakorlati politikáját inaugurálták volna, a reform a személyes gyűlölet terére tévedt és az állítólag kö-zépszerűségekből álló kabinetet arra kényszerítették, hogy csak az egyik kezével dolgozzék, mert a másikkal védekeznie

kellett. Ezért kizárólag az ellenzék viseli a felelősséget és ha a választók kérdéseire nyíltan és becsületesen őszintén és mellékgondolat nélkül akar válaszolni, meg kell vallania, hogy nem vezette más, mint hogy a kormányt akadályozza, ha cselekedni akar és nem végzett egyebet, mint hogy a kormányt folyton megakadályozta cselekvésében.

A jövő év még terméketlenebb lesz ez irányban. Még többet fognak beszélni, összehasonlíthatatlanul nagyobb és tüzesebb beszédeket tartanak s még kevesebb hajlam lesz a szellemi, céltudatos munkához. A dii mirorum gentium is akarnak majd a parlamentben hazabeszélni, hogy egy nyomtatott beszéddel és néhány erélyes elnöki rendutasítással a zsebükben újra hivatkozhasanak választóik bizalmára. A kormányt be kell érnie azzal, hogy úgy márcziusig tétő alá helyezi a költségvetést, mert a legolcsóbb babért heteken át a földmívelésügyi miniszterium költségvetésénél akarja szedni az ellenzék. A kiegyezési tárgyalások és a milleniumi ünnepek igénybe veszik az esztendő legnagyobb részét s ami idő még marad, eltelik a büntető perrendtartás tárgyalásával.

Az ellenzék nem tesz semmit, mint csak beszél s ezzel a járvánnyal megakadályozza a kormány céltudatos működését.

Am vállalja el most érte otthon a felelősséget és térjen vissza azzal a meg-tisztult szándékkal, hogy egy félórai céltudatos, tiszta gondolkodás és erélyes cselekvés az ország előtt nagyobb fontossággal bír és többet nyom, mint három hétig tartó vita, aminek nincs egyéb eredménye, mint a mü-düh és egy rekedtté kiabált gége.

A Párdány—zsombolyai vasut.

Nagybecskerek, december 14.

Alig hat éve annak, hogy Torontál-vármegye vezetői, belátván mily meddő dolog a mi viszonyaink között ugyanis alig fenntartható országutakra évenként százszáz-eket költeni, a helyi érdekű vasutak felé fordították figyelmüket.

S hála a vezetők halogatást nem ismerő tevékenységének, e megyének számos vidéke részesült csakhamar a vasut áldásaiban, hol néhány év előtt még gondolni sem mertek arra, hogy a parasztszekerén kívül forgalmi eszközöz jussanak.

Egymásután létesültek: N-Becskerek—Versecz (69 kilométer), s Szécsány—párdányi (21 kilométer), a Nagybecskerek—panosovai (74 kilométer) vonalak s a mai napon ismét egy újabb vonalat adtak át a közforgalomnak, mely e vármegyének két vi-rágzó nagyközségét, Párdányt és Zsombolyát hozza közelebb, jólétet árasztván az egész vidékre, mely régóta áhítozik a vasut áldása után.

A ma megnyílt vonattal együtt a Torontáli helyi érdekű vasutársaság 216 kilométer vasut felett rendelkezik, oly viv-mány, mely még a századvégi gyors haladás mellett is dícséretet és elismerést érdemel.

(Távirati tudósítás.)

A párdány—zsombolyai vasutvonal műtan-rendőri bejárása a mai nap folyamán ment végre. Reggel nyolcz órakor indult el a piros—fehér—zöld és sárga—kék lobogókkal felszerített vonat Nagybecskerekről melyen a következő tar-taság foglalt helyet:

Dr. Dellimanich Lajos alispán, báró Feilitzsch Bernhard főjegyző, dr. Képesy min. titkár, Bakálovics Agost, főszozolgabíró, Réczey Gyula főmérnök, Szobotka Rezső kir. főmérnök, Enyedy Károly üzletvezető, Smazsonka Ernő vasuti felügyelő, Zeiler

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Ásatások Torontálvármegyében.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Herr Ödön és Streitman Antal nagybecskereki főgymnáziumi tanárok a mul. hóban ása-tásokat rendeztek a Maros sárafalvai töltésén, a melyről a következő jelentést terjesztették be Rónay Jenő főispánnak mint a „Felsőtorontáli Ármentesítő társulat” elnökének.

Méltóságos Főispán Ur!

Méltóságod megbízásából a Maros sárafalvi töltésén felásott romok megismerlése végett folyó hó 19-én Szojka szakaszmérnök ur társaságában a helyszínen megjelentünk.

Hol az egresi és sárafalvai határ a Maros töltésénél összeszögöl, ott a sárafalvai határ zu-gában egy terrász emelkedik, mely az egész vi-déket uralni látszik. A terrász az ármentesített oldalon fekszik, s a töltés-társulat háza rajta áll.

Az őrház és töltés között, a töltés lejtőjén áll a kiásott rom. Két sarok-alappal ez, mely de-rékszögben támaszkodik egymásra, és a derék-szögön belül egy harmadik alappal mutatkozik.

A faltesteken áttörések nincsenek, csak vé-gükön láthatók részek. A délnyugati rés mellett

a faltest többi részének a terrász alatt való foly-tatása tisztán látható.

A mellékelt vázlatokon feltüntetett észak-nyugati oldalfal 9-60, a délnyugati 10 30 méter hosszú, a falak szélessége 2-10, magassága pedig 3-50 méter. A derékszögön belül fekvő fal tömeg-hossza 3 70, szélessége 2-00, magassága 1 40 méter. A falak talpzata a tenger színe fölött 87-151 méternyire fekszik.

Az alapzat alatt kavicsos beton van, az alapzat szegélyét kívülről faragott, belülről terméskövek képezik.

A fal maga téglából van építve, benne a téglasorok felváltott rendben haránt fekszenek. A falak burkolatának, ablak s ajtózat kö-veknek semmi nyoma, mert idők folyamán a vi-dék lakossága azokat lefajdta s elhurcolta. A fejtők erőfeszítéseit s a szolid anyagból készült robusztus falak ellenállását a falak kimarczan-golt részei eléggé tanúsítják.

Az alapfalak szélessége arra enged követ-keztetni, hogy a rajtok álló épület emeletes volt, melynek rendeltetése volt az erős ellenállás.

A vidéket uraló terrász, melynek egész te-rülete tele van romokkal, igen alkalmas hely volt arra, hogy rajta őseink egy kisebb erődöt építsenek, oly erődöt, melyet a történetírók várda vagy váracis névvel illetnek.

A rendelkezésünkre álló történelmi adatok alapján véleményünk az, hogy ezen rom a Maros

mentén álló Szeged, Csanád, Nagylak, Szemlak, Zádorlak, Arad, Lippa, Solymos, Tótvárad stb. várak és várdák sorában Egres vára név alatt különösen a török hódítás idején szerepelt. Ugyanis 1551 ben Petrevits Peter temesi gróf bírta Egres várat, míg azon év végén a törökök szállottak meg. A törökök kiűzése után Egres mint vár megszűnt és pusztulásnak indult.

A felásott romok közül rengeteg törmeléken kívül igen kevés emberi csontmaradvány jutott felszínre, s ezenkívül régészeti szempontból ér-dekes tárgy egyáltalán elő nem fordult három darab pénzen kívül. Ezek közül kettőt melleke-lünk. Egyike ezeknek ép, ez a 16 ik évszázadból való lengyel pénz, másika pedig ennél sokkal régiebb s általunk meg nem állapítható réz érem. A harmadik Maria Terézia-féle közönséges réz-pérez, melyet Sztojka szakaszmérnök ur az illető találatól meg fog szerezni s beküldeni.

A jelenlétünkben felfedett néhány falfelület a már kiásottakkal egyenlően épült s kitörred-zett, ebből következtetjük, hogy az egész ter-rázon ilyen kifosztott falakon és törmellekeken kívül mást nem várhatni.

De viszont az akkor divott bástyaépítés-rendszerre, a tornyok és lakócsarnokok elhelye-zésére nézve érdekes építészeti adatokat rejthet-nek e romok, — s már ezen szempontból is kívánatos, hogy ezen romok feltárazsának és ke-gyeletben fentartassanak.

A hivatalos melléklet 259. számával.

Béla osztálymérnök, dr. Brájjer Lajos szerkesztő, Kéler Ákos tb. megyei főügyész, Krsztics polgármester, Steinitzer Géza Zeiros Mihály megyei főszámvivő, Heitzmann, Erdélyi, Milkó vállalkozók.

10 órakor ért a társaság Párdányra, a honnan kezdve a bizottság megkezdte tulajdonképeni működését. A szóban forgó vasut a következő állomásokat érinti: Jánosföld, Ótelek, Öregfalu, Torontál Ujvár, Csene, Kurjacska, Kécsa, Klári, Uj-Zsombolya, Zsombolya. (M. A. V.)

A különvonat 1/4 óra tájban robogott be Zsombolyára, hol a lakosság valamint a többi községekben is egetverő éljenzéssel fogadta az első vonatot. Itt felvették a szokásos jegyzőkönyvet, s miután semmi akadály sincs, a vonatot holnapról kezdve már átadják a közfürdőnek.

Délután 3 órakor a nagyvendéglőben az az egész társaság bankettre gyűlt össze, melyet a vasut derék vállalkozói, Heitzmann, Erdélyi és Milkó rendeztek örömeire a nagy napnak s a melyen sikerült felköszöntőkben nem volt hiány.

HIREK.

Tájékoztató.

Decz. 15. Torontái. jegyzői-egylet rendk. közgy. Deczember 16. Megyei tisztújítás. Deczember 16. A szabadalvópárt szervező értekezlete Decz. 16. Mulatság a Koronában. Decz. 17. A szőnyeggyár rendkívüli közgyűlése. Deczember 23. Városi közgyűlés. Deczember 31. A „kaszinói dalárda“ estélye. Január 4. Nyomdászok bálja.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők észre kéden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utcán, a Schuwer házában van.

— „A mokrinak panasza“ czim alatt a „Magyarország“ mai száma erősen kiszínezve számol be azon kérvényről, a melyet a napokban egy küldöttség nyújtott át a belügyminiszternek Anélkül, hogy a kérvényben foglaltakból megczáfólnánk mindazon adatokat, a melyek első pillanatra is már valótlannak ismerhetők fel, ezuttal csak arra szorítkozunk, hogy kellő világításba helyezsük a kérvényezők azon állítását, „hogy a község évenként 85 ezer forintot szór el a házi kiadásokra.“ — Előttünk fekszik Mokrin község 1895. évi költségvetése, a melyből kitűnik, hogy a község a zorosán vett házi kiadásokra (ugy a közigazgatási, mint a gazdasági és belrendőrségire) személyi és dologi kiadásokkal együtt 35,000 forintot irányoz elő, s ezen összegben a közmivelődési célokra felvett 14,812 frt is befoglaltatik. A költségvetés szükségesleti részének másik 45,000 frtja megváltási célok, adó, előfogati költség, kölcsön annuitás, gazdasági kiadások, egyrészt

Elbeszélői lesznek azok egy dalaás korszaknak tanulságos világot Torontálmegye viharos multjára s történelmet csináló hatalmára.

Ezen alkalomból nem mulaszthatjuk el becses figyelmébe ajánlani Méltóságodnak az 1200-ik évben alapított egresi apátság romjait is, hol II-ik Endre és Jolánta neje aluszszák örök álmaikat.

Ezen apátság remek csucsives (góth) templomának egyes kiváló építészeti részei ma is ott hevernek az apátság színhelyén, részben pedig a Szapary-féle kastély parkjában, Rácz Szent Péteren, hol üljőpadokul használtatnak.

Ezen utóbbiak közül fel kell említenünk egy mübecsü zárkó rozettát és egy felpillér vagy gerincz tagozatot, melyek nagy jelentőségű adatul szolgálnak arra, hogy hazánk déli részében a francia ciszterczia barátok a csucsives műformát már a 13-ik században, tehát akkor gyakorolták, mikor hazánk más részeiben még a román műforma volt az uralkodó.

Nagybecskerek, 1895. november 23-án.

Méltóságodnak

alázatos szolgálói:
Herr Ödön,
főgymnáziumi tanár,
Streitmann Antal,
főgymnáziumi tanár,

teljes fedezetüket találják az annak idején megvett földek bérjövendelméből, másrészt pedig onnan erednek, hogy a község nagyobb ingatlan vagyon mint tulajdona után fizeti az adót, s végre az egyes címek alatt előirányzott kiadások a bevételi rovat hason címénél bevételként szerepelnek. Természetesen nem fogjuk elmulasztani a kérvényben felsorolt egyéb állításokra is annak idején visszatérni, de már előre is ki kell jelen tenünk, hogy a kérvényben foglalt azon panasz, hogy a főkönyvek lezáratlanok, a hátralékok hamisan vannak elővezetve, a naplók elsikkasztva stb. a kérvényezők merész fantáziájára vall. A megyei hatóság által a mult hónapban megejtett vizsgálat konstatált ugyan némi kisebb szabálytalanságokat, azonban ezen hiányok pótlása elrendeltetvén, az időközben legnagyobb részét már meg is történt.

— A torontái atletikai club vívómérkőzése. Mint már említettük, a torontái atletikai club holnap délután 4 órakor tartja saját helyiségeiben (a begaparti polgári iskolában) a már jelzett barátságos mérkőzést. Verseny után a Korona szálló helyiségeiben társas vacsorát tart a club.

— Jótékony. Megszivlelésemelő terv foglalkoztatja jelenleg — Nagy-Kikinda jótékony polgárságát, melynek megvalósulása hivatva lesz az odaváló szegénysorsu lakosságnak állandó segélyt nyújtani. Telecsky Riszta, Nagy-Kikinda derék polgármesterének kezdeményezése folytán néhány jobbmodu család több kosárfonó mühelyt akar felállítani, melyben az odaváló szegénysorsu lakosság ingyenes oktatást nyerjen. A kosárfonás mestersegének elsajátítása után, a város szegényei ezen a révesszokban bővelkedő vidéken könnyű szerrel kereshetnék meg telen napi kenyéret és tüzevalójukat és nem lennének szorúva a könyöradományra, a mely csak ideiglenes segélyt nyújtva, őket a nyomortól nem óvja meg.

— Egy csendő szerencsétlensége. Szabó J. nagyszentmiklósi közcsendő a napokban egy éjjeli őrszolgálat alkalmával majdnem hivatásának lett áldozata, a mennyiben a községhez közeli Maros mentén, a csanadi gáton tette őrszolgálati útját s véletlenül egy sikos helyen a töltésről oly szerencsétlenül bukott le, hogy altestében súlyos sérülést szenvedett s nagy vérvesztése állott elő. A csendőrt társa beszállította a községbe, hol is két napi folytonos vérvesztés után sikerült csak az orvosoknak a vérzést elállítani s némi reményt életben maradása felől táplálni. A szerencsétlen csendőrt így talán megmenthető lesz az életnek.

— Papi értekezlet. Ebben a néppárti világban a község figyelemmel kíséri, ha csak néhány pap is összejön, mert fél, hogy rossz dolog sült ki belőle. Na gyszentmiklós on azonban a kerület papjai, kik a napokban Kun Lajos dr. esperes elnöklete alatt gyűlést tartottak, hazafias szellemben működtek, mivel egy pár belügyeiken kívül, az új törvényvel szembeni végleges módokat beszélték meg, fenkölt szellemű püspökjükhöz méltóan, hogy ők mindenben a béke hívei.

— Körözött lélekkufár. Nem lehetnek eléggé óvatosak a hatóságok azokkal a kufárokkal szemben, akik gyermeklányok ártatlanságával üznek nagyon is élénk export kereskedést. A legszigorubb rendszabályokkal sem tudták eddig ezt a gaz kufarkodást kipusztítani a magyar földről és évenként ezerkre megy az exportált magyar lányok száma, kik messze idegenben kénytelenek fetrengeni a bün posványában. A belügyminiszter ma egy Schwarcz Lázár nevű kérés exisztenciára hívta föl a hatóság figyelmét, aki ezt a gaz mesterséget nagyban folytatja az ország területén. A belügyminiszteri leirat szerint Schwarcz Lázár délamerikai mulatóhelyekre szállítja azokat a szerencsétleneket, akiket hálójába kerithet.

— Egy pap a törvények ellen. A „M X“ írja. Az aradi görög keleti szerb egyház papjának nemsokára meggyülik a baja a királyi törvényszékkel A lelkes ugy látszik nem tartja magára nézve kötelezőnek a szentesített egyházi politikai törvényeket, mert a napokban megtette azt, hogy egy nála jelentkezett párra, Bra tyán Györgyre és Kovács Klárirra, ráadta egyházi áldását anélkül, hogy azok a törvény szerint előbb polgárilag egybekeltek volna. Az aradi anyakönyvvezető erről tudomást szerzett és a törvényszegő papot feljelentette a felettes egyházi hatóságnál, ahonnan az ügy a törvény-székhez fog kerülni.

— Háziállatok a faluban. (Fővárosi levelezőnkől.) Hogy a falu képe micél tarkább, elevenebb, változatosabb legyen, hogy ne csak a mozdulatlan alakok töltsek be, az állatvilág képviselőiről is kellett gondoskodni. Sajnos eleven állat csak kevés lesz, galambok a ducokban, tyukok, kakasok, csirkék, kacskák az udvaron, — ez az egész eleven állatvilág. De azután galamb lesz annyi, mint a Szent-Márk téren, s bizonyára akadnak majd itt is, akik valósággal sportszerűen etetik majd a kiállítás galambjait. Kutya, macska is lesz a házakban mind a valóságban és mindenhol falun, de persze nem elevenen, mert a legtöbb kutya harap, a macska pedig megszöknek. De azért ahol a számadó jubász beszámol a rovásokkal, ott lesz mellette hűséges kutyája, az öreg nénike pedig, a ki a padkán sütkérezik, hosszuszörű czirmosát czirogatja. Az istállót, az ólat se lehet majd üresen hagyni. Ló, fejstehén, nagyszarvu ökör, hizs stb. lesz bennök. A kitömött állatokat dr. Lendl Adolf müegyetemi tanár preparálja.

— A trachoma Szegeden. Perczel belügyminiszter ma értesítette a várost, hogy a külterületen nagyon elszaporodott trachomások gyógyítására jövő hó elsőjén államköltségen öt orvost küld Szegedre, egyuttal utasította a hatóságot, hogy a tanyákon azonnal 28 rendelő állomást állítson föl. A külterületen a trachomások száma a legutóbbi összeírás szerint 2800.

— Az öngyilkos írásai. Szegedről írják. A szomorú hősé annak a tragikus esetnek, mely tegnap a kórház temetőjében történt — írásokat készített a trágédiájáról. Az érzékeny lány szívü mérszáros, Szentes Károly a aki edes anyja sírján az elviselhetetlen teikibánata sulya alatt megöltte magát, még haldoklik a kórházban. Írásai arról szólnak, hogy nagyon beleszeretett a halálba és ezzel foglalkozott prózában és versben a szegény lány szívü mérszáros. Versben is, melyet németül szerkesztett és melynek szövege próza szerint a következő: „Jézus véret és sebeit látom minden órában; látom végezetül, hogy meg kell halnom. A halandónak legjobb ha meghal. En is az égbe akarok költözni, ahol az égi rózsák virulnak. Jézus küld engem, hogy rózsát viryék neki, habár a tövissei szurnak is. Jer Jézus és szabadíts meg engem, vezess az égi házba, vezess az örökkévaló boldogságra. Amen.“ Ezt a verses imádságot a zsebében találták. Csaruzával még a következő prozai munkáit hagyta a szegény lány szívü mérszáros: „Kérem temesenek engem megboldogult kedves anyám Szentes Rozina mellé. Fia Károly Szentes.“ „Kérem, a tárczámban van pénzem, 10 frt 65 krom, melyet temetésekre kérek fordítani. A kabátzsebemben van a pénz.“ Egy levelező-lap is volt a kabátzsebében és ennek a rendeltetéséről írta egy szelvet papirosra: „Kérem azt a kártyát, mely a tárczámban van, a postára adni.“ A szegény gyöngye szívü mérszáros egészen jól talál a fegyverével. Nehéz kinokat szenved, bár sebe sulyos, de kiheverheti s így nem teljesül legfőbb óhajta: az égi házba nem vihet rózsát a jó Jézusnak.

S z i n h á z.

Stern Izsák.

Valamivel nagyobb számu közönség előtt mint az előbbi előadásokon adtak tegnap, „Stern Izsák“ ot. A jószívü zsidógyereket, ki egyébként annyira hasoamása Goldstein Számiaak, akárcsak testvérek lennének, — Deák Péter alakította és nem egyszer hangos kacajra ragadta jóízü mondásaival a közönséget, mely — különösen a felsőbb régiókban — töméntelen számu kuplét követelt és ugyancsak „élvezett“ a pénzért, a mit befizetett.

Az apróbb-nagyobb szerepekben sok jóakarattal játszottak még Arkosi, Dalich, Zoltán Ilon, Szarvasi. (—)

Irodalom és művészet.

* A „Nagybecskereki Sakkör“ a következő címü munkákra pályázatot hirdet:
1. A sakkjáték eredetének és hazánkban való meghonosulásának körülményes leírása, 20 korona.
2. A sakkjátékból vett bármily tárgy tárgya, 20 korona.
3. A sakkjáték megnyitásának körülményes fejtegetése, 20 korona.
4. A középjátéknak körülményes fejtegetése, 20 korona.
5. A végjáték körülményes fejtegetése, 20 korona.

Folytatása mellékleten.

Melléklet a „Torontál” 1895. december 14. (288.) számához.

6. A sakkjátéknak egészségi szempontból való körülményes leírása, 10 korona.
7. A sakkjátéknak tanügyi szempontból való körülményes leírása, 10 korona.
Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy pályadolgózatokat jelgős levélkével ellátva legkésőbb december hó 31-ig a „Nagybecskereki Sakkkör” titkárához (Rottenberg Béla urhoz) adják be.
Megjegyeztetik, hogy oly dolgozat, mely már más lapban közölve volt, figyelmen kívül hagyatik, csakis föltétlen eredeti munkák közül hetők és díjazhatók.

azonban sem ők, sem dr. Lauger bécsi lakos ügyvédjelölt, a ki az üzletben mint csendes társ szerepelt, nem tudtak adni. Ma azután újabb fordulat állott be ebben az ügyben. A cég ugyanis közvetlenül csödbe jutás előtt, mindenütt szivességi váltókat szedett össze üzletbarátaitól. Ezért ma 10 fővárosi fotografus följelentést tett az ügyészségnek a cégértársak ellen. E följelentés következtében a rendőrség utján előállították dr. Laugert, a ki most éppen Budapesten tartózkodott, valamint Schlesinger Miksát is és a kihallgatás alkalmával felmerült gyanúkok alapján a bíróság elrendelte dr. Lauger előzetes, Schlesinger Miksának pedig rendes letartóztatását.

elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 431 forintra becsült kf. szobabutorok és tyilmekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4233., 4287., 5984. 6108. polg. 1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Török-Becsén, alperes lakásán vagy a község-házánál leendő eszközzésére 1896. évi január hó 10-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Török-Becsén, 1895. évi december hó 5. napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

(982-1.1)

1389. sz. hk. 1895.

Az antalfalvai főszolgabírósgágtól.

Idézés.

Stefanov Pelagia jarkováci lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-hoz képest felhívatik, hogy a Stefanov-féle 275. sz. házközösség megszüntetése ügyében Jarkovác község házához 1896. évi márczius hó 17-ik napjának d. e. 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Bosziok Niki for jarkováci lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1895. évi november hó 30-án.

Grofsoreán
hk. főszolgabíró.

(972-1.1)

3731. sz. hk. 1895.

Az antalfalvai főszolgabírósgágtól.

Idézés.

Sokarda Athanasia ozorai lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhívatik, hogy a Sokarda-féle 601. sz. házközösség megszüntetése ügyében Ozora község házához 1896. évi február hó 4-ik napjának délelőtt 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Miok Jon ozorai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Antalfalván, 1895. évi november hó 29-én.

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

(969-1.1)

2282. sz. hk. 1895.

Az antalfalvai főszolgabírósgágtól.

Idézés.

Vukojevics Mára oppovai lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhívatik, hogy a Vukojevics-féle 10. sz. házközösség megszüntetése ügyében Oppova község házához 1896. évi január hó 2-ik napjának d. e. 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Fink Antal oppovai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalván, 1895. évi november hó 30-án.

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

(971-1.1)

Táviratok.

Országgyűlés.

(A főrendiház ülése 1895. december 14-én.)

Budapest, decz. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésén Szilágyi elnök bejelentette Jankovich főrendiházi tag halálát. A főrendiház jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét az elhalálozás fölött.

Több apró ügy elintézése után Rudnyánszky báró ajánlja elfogadásra az indemnytit.

Gróf Zichy Miklós és Zichy Nándor azon kijelentés mellett, hogy nem tekintik bizalmi kérdésnek, szintén elfogadják az indemnytit.

Bánffy báró miniszterelnök tiltakozik Zichy gróf beszédjének a választási visszaélésekről mondott része ellen.

A főrendiház ezután úgy az indemnytit, mint a többi apróbb javaslatokat elfogadta.

Miniszterek utazása.

Budapest, decz. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Daniel Ernő kereskedelmiügyi és Darányi Ignác földművelésügyi miniszterek ma Bécsbe utaztak. Legközelebb Lukács miniszter is követi őket.

Csehország marsallja.

Budapest, decz. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége Lobkovicz György herceget Csehország tartományi marsalljává, Brendis grófot pedig tartományi főnökké nevezte ki.

A mester-utcai rablógyilkosság.

Budapest, december 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mester utcai rablógyilkosság ügyében a vizsgálóbíró az öt fogoly mellé, akik Velkovicz Gitan meggyilkolásával vannak gyanúsítva, egy hatodikot tartóztatott le. Kovács János vallomása alapján börtönbe került ugyanis Marosi Sándor kőbányai iskolaszolga és ő lenne az egész bűntény értelmi szerzője. A már többször kihallgatott Marosi azonban, noha Kovács terhelő vallomásain kívül egyéb bizonyítékok is vannak ellene, határozottan tagad minden bűnrészességet.

A szerb minisztertanácsból.

Budapest, decz. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: hogy a mai minisztertanácsban Popovics pénzügyminiszter szemrehányásokat tett Marinkovics belügyminiszternek, mert ez a folyó évi hátralékos adók behajtása érdekében vajmi kevés erélyt fejt ki, sőt több helyütt a kért rendőrségséget megtagadta. Marinkovics erélyes szavakban utasította vissza a pénzügyminiszter szemrehányását és kijelentette, hogy a téli időjárás beállta előtt megtette a kötelességét, de most nem hajlandó a szegény lakosságot zaklatni. Marinkovics és Popovics miniszterek közt erre heves szóvita támadt és a belügyminiszter nyomban elhagyta a minisztertanácsot.

Türkel és Schlesinger.

Budapest, december 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Néhány nap előtt említettük, hogy a Türkel és Schlesinger cég budapesti és bécsi üzletei ellen elrendelték a csödot. A cég fényképészeti cikkekkel árult és budapesti üzleteinek passzívái 100 ezer frtra rugnak, fedezetet

Egy szerb ujságíró kiutasítása.

Budapest, deczemb. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti szerb főkonzulátus megkeresést intézett a fővárosi rendőrséghez, hogy egy Joszimovics István nevű szerbiai illetőségű volt ujságíró utasítsa ki a főváros területéről, mert az illető, hol konzulátusi titkárnak, hol volt szerb miniszteri titkárnak és egyéb állások viselőjének adja ki magát, és ebből kifolyólag számos csalást követett el. Joszimovics több budapesti ujsághoz is bejáratos volt, és hazug szenzációs hírekkel félrevezette az illető hirlapokat.

A törökországi események.

Budapest, decz. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: A szultán hangulata a mostani miniszterek iránt az utóbbi időben határozottan megváltozott, úgy, hogy valószínűleg a jelenlegi miniszterium fogja a második állomáshajók ügyében kiereszkolt engedékenység árát megadni. A mostani nagyvezér Halil Rifaat basa minden esetre már a legközelebbi napokban megváltik állásától.

Budapest, decz. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból telegrafálják: Az olasz nagykövet már elrendelte, hogy az „Archimedesz” hadihajó, mint második állomáshajó Konstantinápoly előtt megjelenjen.

Városi színház.

Ma, szombaton 1895. évi december 14-én adatik:

FATINIZA

Bohózatos operetta 3 felv. Irták: Zell F. és Genée R. Zenéjét szerzette: Suppé Ferencz. Fordították E. Illés László és Bántalvi L.

S z e m é l y e k:

Kancukoff Gawrilovics Timofey gróf, orosz táb.	Deák Péter
Uschakoff Ivanovna Lydia hercegnő, unokahuga	L. Perczel Mari
Izzet pascha, Isaktscha török erőd parancsnoka	Balogh Szepeffy G.
Stanagieff Endrejuitsch Wazil, kapitány	Gyárfás Arkosi V.
Safonoff Waziolovitsch Osipp, hadnagy	
Bielowurim Sidorovits Steipan, őrmester	
Samioloff Ditrovits Vladimir, hadnagy egy cserkesz lovas ezredből (később Fatini:za)	Deákné Vlád G.
Golcz Julián, egy nagy német hirlap harctári tudósítója	Lorandi
Hassan bey, a basihozukok vezére	Szarvasi Sándor
Jussuiff, herceg	Szepeffy G.
Surena, leánya	D. Orsi Aranka

Előadás kezdete fél 8 órakor.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetések.

95., 640., 1128., 1129. sz. b. v. 1895.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei tekintetes kir. járásbírósgág 3783., 426., 3679., 6108. polg. 1895. sz. végzése által Nagybecskereki kir. kincst. uradalom, Kup Gyula és tsa. Götzmann és Mero s Kosmos műintézet mint végrehajthatók javára Szalai Vilmos és Viola törökbecsei lakosok ellen 100 frt, 115 frt 51 kr., 43 frt 10 kr., 76 frt 50 kr. tőke, ennek 1891/4/5. évi III., XI., I. és I. hó 29., 10., 1. és 1. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 99 frt 85 kr perköltség erejéig

Szabott árak.

1895. őszi és téli idény.

KOVÁCS GEDEON, Nagybecskereken

ajánlja dusan felszerelt raktárát legujabb

női konfekcióban:

kabátok, capeok, gallérok, köpenyegek prémmel és anélkül, blousok, juponok, nőruhák, muffok stb.

Nagy választék legjobb készítményü

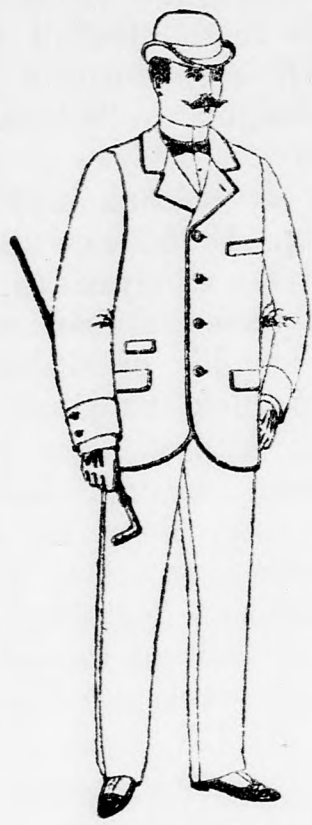
urí-, fiu- és gyermekruhákban.

Különlegesség gyermek-öltönyökben.

Nagy választék bel- és külföldi gyártmányu gyapjuszövetekben

mérték szerinti rendelésekhez.

A mult idényből fennmaradt női- és leány-konfekciók, és pedig: 50 kabát, 60 köpenyeg, blousok, gyermekruhák, ameddig a készlet tart, a beszerzési ár egyharmadért árusítatnak el.

Szolid kiszolgálás.

Legujabb divat.

(802-x 10)

Legnagyobb választék.

Irodai gyakornok

fizetés mellett, azonnal alkalmazást nyer.

Bővebbet a kiadóhivalban.

(965-x.3)

Két egymásba nyíló butorozott szoba

melyek egyike utczaí, másik udvari, azonnal kiadó

Menczer Lipótnál

Melenzei út 289/7. sz.

(960-6.3)

8527. sz. hk. 1895.

Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Szporea Mojsza ozorai lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. § hoz képest felhivatik, hogy a Szporea-féle 683. sz. házközösség megszüntetése ügyében Ozora községhezához 1896. évi február hó 11-ik napjának d. e. 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Czarán Vasil ozorai lakos személyében kinevezett gondnokot cél-szerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalván, 1895. évi november hó 30-án.

Grofsoreán, hk. főszolgabíró.

(973-1.1)

2244. sz. hk. 1895.

Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Szkalyacz Zsiva és neje Kata oppovai lakosok ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok az 1885: XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-hoz képest felhivatnak, hogy a Markucz-féle 210. sz. házközösség megszüntetése ügyében Oppova községhezához 1896. évi január hó 14-ik napjának d. e. 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Venyacz Pája oppovai lakos személyében kinevezett gondnokot cél-szerű

képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1895. évi november hó 30-án.

Grofsoreán, hk. főszolgabíró.

(970-1.1)

5316. sz. 1895.

(933-3.1)

Arverési hirdetmény.

Oppova község képviselő testületének 1890. évi december hó 2-án kelt és törvényhatóságilag jóváhagyott határozata alapján közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező és egyesek által usurpált volt ugynevezett dominális földekből 130 hold szántóföld folyó évi december hó 27-én délelőtt 10 órakor községünkben a jegyzői irodában készpénzfizetés mellett örök áron el fog adatni.

Kikiáltási ár 5200 frt, bánatpénz címén 520 frt az árverés előtt lefizetendő.

Az árverési feltételek alólírott jegyzőnél naponta megtekinthetők.

Kelt Oppován, 1895. évi december hó 1-én.

Poppovits, jegyző.

Szteics, bíró.

2319. sz. II-1895.

(981-3.1)

Hirdetmény.

A Torontálvármegyei alispáni hivatal az 1895. évi december hó 1-én kelt 55502/1895. számú rendeletével a nagybecskerek-zsombolyai törvényhatósági közut 31-38. szakaszán levő kerékvetők felállítási helyreállítását 2844 frt 56 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1895. évi december hó 29 ik napjának delelőt 11 órájára a Torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kintűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1895. évi december hó 9-én.

Torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Az első délmagyarországi Cognac-gyár (Alapított 1875. évben)

LENGAUER TESTVÉREK VERSE CZ

a nagyméltóságú kereskedelemügyi és pénzügyminiszterek részéről egyetértőleg kibocsátott 39325/95. számú rendelettel szigorú állami ellenőrzés alá helyezett (hamisítás ennélfogva ki van zárva), hogy a nagy közönség használatára a „Cognac” elnevezés alatt valódi desztillált bor hozassék forgalomba.

Kapható Nagy-Becskereken: Rósa Ignác és Zimmerer Antal uraknál.

Ezenkívül szállítunk ugy kisebb mint nagyobb hordókban és üvegekben saját termésti borokat melyekről árjegyzékekkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

719-52.13

Arverési hirdetemény.

Az alulírott intézet részéről ezennel közhirre tétetik, hogy mindazon zálogtárgyak, melyek 1895. évi szeptember hó végéig lejártak, az 1881. évi XIV. t.-cz. 15. §-a értelmében 1895. évi december hó 16-án délelőtt 9 órakor az alulírt intézet helyiségében nyilvános árverés alá kerülnek.

Ezen zálogtárgyak hosszabítása vagy kiváltása csak is 1895. évi december hó 15-ig eszközölhető.

Nagybecskerek, 1895. évi november hó 20-án.

I-ső nagybecskereki zálogintézet.

(937-43)

Baromfi.

Atveszünk minden mennyiségű frissen levágott és hizlalt mindennemű baromfi, valamint friss tojást bizományképen gyors eladásra.

LAUGSCH HERMANN és Tsa

17. Taubenstrasse, Berlin.

(977-2.2)

1811. sz. ki. 895.

Pályázati hirdetemény.

Torontálvármegye módosi járásába bekebelezett Csávós községben lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. illetve az 1886. évi XXII. t.-cz. értelmében felszerelt kérvényeiket alólirottál 1896. évi január hó 2-ig annál inkább nyujtsák be, mert a későbbben beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választás határidejéül 1896. évi január hó 4-ének délelőtti 10 óráját tűzöm ki Csávós község hivatalos helyiségébe.

A községi jegyző javadalmazása:

1. Készpénzbeli fizetés 555 frt. 2. 4 öi kemény tűzifa avagy ennek egyenértéke 52 frt 40 kr. 3. 3 szoba, konyha, kamara, cselédszoba, pincze és padlásból álló lakás, hozzátartozó istálló, sertésöl és faszinnel. 4. Hivatalos ügyekben való utazás alkalmával a járáson kívül 3 frt napidíj. 5. A magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete. 6. A község ház beltelkén levő házikert 261 ööl és az alatt levő 100 öölnyi legelőből kihasított terület haszonévezete.

Módoson 1895. évi december hó 7-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

(968-8.3)

(Utányomás nem díjaztatik.)

17120. sz. ki. ex. 1895.

Hirdetemény.

Hivatkozással folyó évi november hó 15-ik napján fenti szám alatt kiadott hirdeteményemre, mely szerint Nagybecskerek város területén levő bérház tulajdonosai felhívtak, hogy házbéradó vallo-másaikat folyó évi november hó 30. nap-jaig adják be, ezennel közhirre teszem, hogy azok részére kik a hivatkozott hir-detményemet figyelmen kívül hagyták egy újabb 8 napi zárhatáridő tűzetett ki, miért is felhívatnak, hogy vallo-másaikat folyó évi december hó 20. napjaig annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

Nagybecskereken, 1895. évi december hó 12-én.

Krsztics János,
polgármester.

(980-2.1)

A Richter-féle Horgony-Köépitőszekrények

mint azelőtt paratlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Orosk, mivel sok éven át eltartanak és mindig kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A ki ezen, a maga nemében paratlan játékok és foglalkoztatásért még nem ismeri, az rendelje meg az alul jegyzett cégtől az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket, mely bérmentve szétküldöik. Bevásárlás alkalmával határozottan: Richter-féle Horgony-Köépitőszekrény kérendő és minden egyes szekrény „Horgony”-gyárijegy nélkül, min nem valódi, keményen visszautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánzatot. Megjegyzendő, hogy csak a valódi Horgony-Köépitőszekrények tervszerűleg kiegészíthetők és hogy elnevezésből bevásárlott utánzat mint kiegészítés teljesen értéketlen volna. Azért csak a híres valódi szekrények elfogadandók, a melyek 40 kr., 75 kr., 90 kr. egészen 6 frt-ig és magasabb áron

a finomabb játékszerüzetekben készletben vannak.
Új! Richter-féle Türelmi játékok ú. m.: Ne oly hevesen, Columbus tojása, Villámharító, Gondúzó, Fejtörő stb. Egy játék ára 35 kr. — Csak a „Horgonynyal” ellátott játékok valódi!
RICHTER F. AD. és társa, Első osztr. magyar. cs. és k. szabad. köépitőszekrénygyár.
Iroda és raktár: I. Nieslunggass 4, BECS, gyár: XIII/1 Hietzing
Bundelstadt (Thür.), Oltan, Rotterdam, London E.C., New-York, 215 Pearl-Street.

(944-9.5)

Tűzifa.

Van szerencsém a t. közönségnek tudtára adni, hogy tekintettel a közlekedő ési időnyre raktáraink teljesen felszerelve vannak és az alábbi válfajokat ajánljuk:

Fejér gyertyánfa	14 frt	— kr.
Körisfa	13	— ”
Erdei bikkfa	13	50 ”
Szilfa	11	50 ”
Kányafa	12	— ”
Dorongfa	11	— ”
Tölgyfa	11	— ”

Megrendelések elfogadtatnak a Daun-féle téglagyárnál és Arpád-utca 11. sz. a.

Telefon 34. sz.

Két öi vételenél a fa díjtalanul házhoz szállíttatik.

Spuller Lipót,

a szlavoniai faipar-társaság főképviseleje.

KARÁCSONYFÁK

kaphatók

RO'SA BÉLÁNÁL

NAGYBECSKEREKEN.

(978-1.1)

Telefon 35. szám.

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

mélyen lesszállított áron.

Azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

784-20.15

A

NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR

engedélyez

**JELZÁLOG-
KÖLCSÖNÖKET**

kötelezvényre 500 frttól feljebb a legnagyobb összegig:

- a) Nagybecskereki bérházakra,
- b) Torontálmegyében fekvő földbirtokokra

a legjutányosabb feltételek mellett.

A kölcsönök 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 év alatt törleszthetők

- a) vagy egyenlő évi (félévi) tőkerészletekben,
- b) félévi egyenlő tőke és kamatjradékokkal (annuitásokkal).

Meglevő terhek gyorsan és előnyösen konvertáltak.

Bővebb felvilágosítással szóbelileg és levélbelileg készségesen szolgál

az igazgatóság.

A

NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR

Részvénytőkeje 160,000 frt.

Biztosítéki alapjai 1894. végével 247,000 frt.

elfogad

TAKARÉKPÉNZTÁRI BETÉTEKET

legjobb kamatoztatásra a legelőzékenyebb visszafizetési módzatok mellett,

értékpapírok adásvételét eszközli

s minden a bankszakmába vágó megbízást pontosan és jutányosan teljesít.